

HANDLÄGGARE

Bengt Stridsberg
PROJEKTBETECKNING

DATUM

1992-04-08
ERT DATUM

1992-03-16

DOSSIÉ/DIARIENR

R 669-720/92
ER BETECKNING

188-1992

→ Kammarrätten i Jönköping
Avdelning 2
Box 2203
550 02 Jönköping

Överklagande av länsstyrelsens beslut beträffande användning av kondenserad ammoniak som gödselmedel

Kammarrätten har anmodat räddningsverket att yttra sig i rubricerade ärende.

Hanteringen av ammoniak i detta sammanhang omfattar ett flertal moment som kan beaktas ur olika aspekter. Räddningsverket avser därför att endast ge synpunkter på de delar av hanteringskedjan som har direkt anknytning till räddningstjänsten. I detta avseende åligger det ytterst kommunen att som ansvarig för tillsynen fatta beslut i det enskilda fallet.

Med ovanstående förutsättning som grund vill räddningsverket framhålla följande, att ta hänsyn till vid en bedömning av den här föreliggande ammoniakhanteringen.

Uppställning av tankvagn

Räddningstjänsten skall på ett tidigt stadium informeras om den förestående verksamhetens art och omfattning.

När depån för omlastning utgörs av en järnvägstankvagn, skall denna vara uppställd på ett spår väl avskilt från övrig trafik. Är det fråga om en mer stationär uppställning skall platsen inhägnas för att förhindra obehöriga tillträde till området.

Ett säkerhetsavstånd till närmaste bebyggelse anpassas efter lokala förhållanden. Som information kan nämnas att FOA (rapport E 40011, mars 1984) vid beräkningar funnit en ammoniakkoncentration av ca 1000 ppm på 600 m avstånd, vid brott på röranslutning till en järnvägstankvagn. Beräkningen förutsätter brott på ett 55 mm rör, svag vind och temperaturen 15 °C. Koncentrationen i fråga ger upphov till kraftig hostretning och bedöms som skadlig efter ca 30 min exponering.

För att underlätta insats av räddningstjänsten vid en eventuell olycka, skall möjlighet finnas att nå platsen via alternativa tillfartsvägar.

Omlastning till transportfordon

Den personal som ombesörjer omlastningen skall vara väl förtrogen med de risker som hantering av kondenserad ammoniak innebär och känna till gällande säkerhetsbestämmelser. Detta innefattar bl a kunskap om handhavande och funktion av personlig skyddsutrustning.

Tekniska anordningar skall vara utformade på ett sådant sätt att felgrepp eller oplanerat utflöde av ammoniak i möjligaste mån förhindras.

Om risk för omgivningen föreligger skall varning kunna utfärdas som påkallar allmänhetens uppmärksamhet och larmning utgå till berörd räddningstjänst.

Transport av ammoniak

Transportvägen från depå till användare bör väljas så att tätbebyggt område undviks och genomförs vid en tidpunkt med låg trafikintensitet.

Är transporten att betrakta som yrkesmässig verksamhet skall bestämmelserna enligt ADR-S följas. För tankvolym över 3 m³ innebär detta speciella krav på:

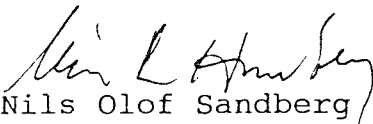
- handlingar som skall medföras
- skyltning, märkning och utrustning av fordon
- godkännande av fordon
- förarutbildning

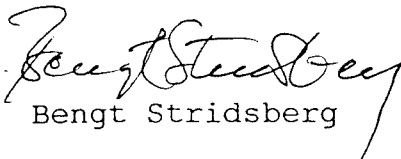
Sammanfattning och slutsatser

Under förutsättning att de ovan angivna kraven uppfylles finner inte räddningsverket, inom sitt ansvarsområde, någon anledning till ett generellt förbud för ammoniak användning inom jordbruket. I det enskilda fallet skall synpunkter inhämtas från berörda kommunala organ för en samlad bedömning.

Räddningsverket

Räddningstjänstavdelningen

Nils Olof Sandberg

Bengt Stridsberg